

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Ps 038955 19 Rev
Sarajevo, 13.02.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu u vijeću sastavljenom od sudija: Tife Potogije, kao predsjednice vijeća, Slavice Čindrak i Jasne Mujanović, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja TD „Ihtijarević EX – IMP“ d.o.o. Visoko, ul. Musala broj 2, Visoko, koga zastupa punomoćnik Rudenka Orahovac-Kazić advokat iz Sarajeva, protiv tužene „Privredna Banka“ d.d. Sarajevo, ul. Obala Kulina Bana broj 18, Sarajevo, koju zastupa punomoćnik Asim Crnalić advokat iz Sarajeva, radi naknade štete, v.sp. 340.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Ps 038955 19 Pž 3 od 08.07.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 13.02.2020. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Ps 038955 18 Ps 3 od 26.02.2019. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim je traženo da se tužena obaveže tužitelju na ime materijalne štete isplatiti iznos od 107.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 20.12.2004.godine, kao dana nastanka štete do isplate, sa troškovima parničnog postupka, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja. Tužitelj je obavezan tuženoj na ime naknade troškova parničnog postupka isplatiti iznos od 5.591,00 KM, a sve u roku od 30 dana.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Ps 038955 19 Pž 3 od 08.07.2019. godine, žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena.

Odbijen je zahtjev tužene za naknadu troškova za sastav odgovora na žalbu.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu iz razloga povreda odredaba parničnog postupka iz člana 209. ZPP-a koja je učinjena u postupku pred drugostepenim sudom i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje drugom vijeću drugostepenog suda, uz naknadu troškova sastava revizije od 960,00KM.

Tužena je podnijela odgovor na reviziju s prijedlogom da se revizija odbije kao neosnovana, uz naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.090,44 KM.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga iz revizije i po službenoj dužnosti, u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP-a), revizijski sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Ocjenjujući prigovore povreda postupka revizijski sud konstatuje da revident ne navodi koje povrede postupak su učinjene pred drugostepenim sudom, a koje bi u smislu člana 209. ZPP-a uticale na zakonitost i pravilnost drugostepene presude.

U osnovi revident ukazuje na pogrešno utvrđeno činjenično stanje i na pogrešnu ocjenu dokaza u odnosu na vrstu računa koja je bila otvorena kod tužene, tvrdnjom da je tužena imala dva računa za redovno poslovanje, a ne jedan od njih kao račun za posebne namjene, jer to nije bilo evidentirano u Centralnoj Banci BiH i centralnom registru.

Ocjenjujući ove prigovore revizijski sud konstatuje da revident tvrdi da je društvo „Ukus“ d.o.o. Tešanj kod prednice tužene imao otvorena dva transakcijska računa, a ne jedan transakcijski i jedan namjenski za deponovanje sredstava za osiguranje plaćanja kredita od strane zaposlenika vlasnika računa, kako su utvrdili nižestepeni sudovi. Međutim, ovi prigovori predstavljaju prigovor pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, koji se kao razlog za izjavljivanje revizije, u smislu člana 240. stav 2. ZPP-a, ne mogu isticati.

U odnosu na prigovore pogrešne primjene materijalnog prava, revizijski sud je pošao od činjenica utvrđenih u postupku:

Općinski sud u Tešnju je Rješenjem o dozvoli izvršenja broj Ip 568/02 od 27.02.2002. godine dozvolio izvršenje po vlastitoj mjenici povjerioca-tražitelja izvršenja TD „Ihtijarević EX – IMP“ d.o.o. Visoko protiv dužnika-izvršenika „Ukus“ d.d. Tešanj, serije ... za isplatu iznosa od 455.913,81 KM, pljenidbom novčanih sredstava izvršenika koji se zateknu na izvršenikovim računima ABS Banke d.d. Sarajevo, Central Profit Banke Sarajevo, Investiciono-Komercijalne Banke d.d. Zenica, Raiffeisen Bank d.d. BiH, Bor Banke d.d. Sarajevo (dva računa), Unicredit Zagrebačke Banke d.d. (dva računa), te da novčana sredstva izvršenika na kojima je određeno izvršenje isplati tražiocu izvršenja, a da se izvršeniku zabranjuje da ta sredstva naplati;

Pravosnažnom presudom Općinskog suda u Zenici br. P-933/04 od 12.08.2004 god. koja je postala pravosnažna 20.12.2004 god. odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja „Ukus“ d.d. Tešanj protiv tuženog „Ihtijarević EX-IMP“ d.o.o. Visoko radi poništenja mjenice i proglašenja izvršenja nedopuštenim;

¹ “Službene novine FBiH“, br. 53/03, 73/05 i 19/06

Dana 15.10.2004. godine „Bor Banka“ d.d. Sarajevo je sa ovlaštenim licem Tvornice namještaja „Ukus“ d.d. Tešanj zaključila ugovor o oročavanju deponovanih sredstava na račun banke broj ... u iznosu od 107.000,00 KM, sa namjenom kao fond rizika za kredite odobrene zaposlenicima tog društva za kupovinu dionica deponenta od strane zaposlenika na rok od 24 mjeseca;

„Ukus“ d.d. Tešanj je u „Bor banci“ d.d. Sarajevo sa danom 30.07.2003 god. imao otvoren transakcijski račun br. ..., a od 15.10.2004 god. i depozitni račun br. ...;

Dana 30.03.2005 god. „Bor Banka“ d.d. Sarajevo je primila rješenje o izvršenju br. Ip-568/02 od 20.05.2002 god. Općinskog suda u Tešnju, sa nalogom za zapljenu svih novčanih sredstava na računima br. ... i br. ...;

Dana 04.04.2005 god. „bor banka“ d.d. Sarajevo je obavijestila Općinski sud u Tešnju da je račun br. br. ... blokiran, a račun br. ... kolateral za kredit;

Izvještajem od 07.04.2005. godine Centralna Banka je dostavila račune društva „Ukus“ d.d. Tešanj, u bankama ABS Banke Sarajevo, HVB Central Profit Banke d.d. Raiffeisen Banke d.d., te jedan račun Bor banke i jedan račun Unicredit Zagrebačke Banke koji su blokirani, dok je jedan račun Unicredit Zagrebačke Banke ugašen, a računi Investiciono Komercijalne Banke d.d. Zenica i jedan račun Bor Banke da su aktivni;

Prema dopisu od 04.04.2005 god. „Bor banke“ d.d. Sarajevo računi Ukusa d.d. industrije namještaja, Tešanj su bili:- blokiran, a račun ... služi kao kolateral za kredit i aktivan je bio dana 17.12.2004, a ugašen 11.04.2005 god.

Izvještaj Centralne Banke BiH o računima iste pravne osobe od 25.01.2007. godine, je potvrdio da je i računi „Bor banke“ d.d. Sarajevo br. ... ugašen 11.04.2005 god.;

Tužitelj svojom tužbom traži naknadu materijalne štete od tužene kao pravne sljednice „Bor Banke“ d.d. Sarajevo, koja nije po prijemu rješenja o dozvoli izvršenja naplate duga društva „Ukus“ d.d. Tešanj postupila na način da prenese na račun tužitelja kao povjerioca iz tog rješenja sredstva koja su se u tom trenutku nalazila na računu koji je bio aktivan, a na kojem je bilo 107.000,00 KM., iako je dug glasio na veći iznos. Stoga je zahtjev glasio na izmaklu korist koja je prvobitno glasila na iznos ukupnog duga od 455.913,81 KM, a zatim je u postupku snižen na iznos od 107.000,00 KM.

Tužena je osporila tužbeni zahtjev tvrdnjom da je doista društvo „Ukus“ Tvornica namještaja d.d. Tešanj imala dva računa otvorena kod njene prednice „Bor Banke“ d.d. Sarajevo, od kojih je jedan račun bio blokiran u vrijeme kada je tužena primila rješenje o izvršenju, a drugi račun je bio na kolaterala u vidu novčanog depozita za kredit koji je banka odobrila radnicima tog društva.

Pravomoćnom presudom odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja, primjenom člana 28. stav 6. Zakona o unutrašnjem platnom prometu F BiH, jer su iznimno od pravila o raskidu ugovora o oročenju sredstava u slučaju izvršenja naloga za prisilnu naplatu, izuzeti iz tog pravila ugovori o oročenim sredstvima za osiguranje plasmana, pa sudovi nalaze da su na aktivnom računu u momentu prijema rješenja o izvršenju br. ... bila sredstva koja su položena od strane dužnika kao osiguranje plaćanja kredita koje su njegovo radnici podigli kod prednika tužene.

Dakle, prednica tužene primila je rješenje o izvršenju dana 30.03.2005. godine, u kojem trenutku je dužnik tužitelj „Ukus“ d.d. Tešanj kod nje imao otvorena dva računa, od kojih je

jedan bio transakcijski koji je blokiran, a drugi depozitni koji je bio aktivan za oročena deponovana sredstva, iz čega proizilazi da je pravilan zaključak nižestepenih sudova da prednica tuženih nije uzrokovala štetu tužitelju u smislu čl. 154. st.1. ZOO u vezi sa čl. 170. ZOO-a.

Članom 166. Zakona o izvršnom postupku² (dalje ZIP) propisano je da se izvršenje radi ostvarivanja novčanog potraživanja prema izvršeniku može provesti na svim sredstvima na njegovim računima kod banke osim ako zakonom nije drugačije određeno. Tako je propisano provođenje Rješenjem o izvršenju na novčanim sredstvima koja se vode na transakcijskom računu izvršenika na način da se nalaže se banci da novčani iznos za koji je izvršenje određeno prenese s transakcijskog računa izvršenika na transakcijski račun tražioca izvršenja, a kada je u pitanju izvršenje na novčanom potraživanju koje po štednom ulogu, tekućem ili žiralnom računu, ili deviznim ili drugim računima sa namjenom kod banke, određuje se tako što se u rješenju o izvršenju nalaže banci na koji je određeno izvršenje isplati tražiocu izvršenja. U st. 5. iste odredbe je propisana obaveza suda da obavijesti banku o svim promjenama ili ako su ona nedovoljna...

U tč. 6. istog člana je propisano da se ugovor o štednom ulogu i svakom drugom depozitu raskida po sili zakona danom izvršnosti rješenja o izvršenju bez obzira na to da li je oročen ili ne, po namirenju potraživanja primjenjivat će se ugovorne odredbe o raskidu ovih ugovora.

Iz navedene odredbe proizilazi različit način provođenja izvršenja ovisno o vrsti računa, što je uskladu sa čl. 1038. ZOO koja propisuje vrstu novačanih depozita. Tako je, po navedenoj odredi ZIP-a za provođenje izvršenja preko transakcijskog računa kao sredstva izvršenja, propisan prenos sredstava na račun tražioca izvršenja, a kada se kao sredstvo izvršenja odredi neki drugi namjenski račun (štednom ulogu, tekućem ili žiralnom računu, ili deviznim ili drugim računima) izvršenje se provodi predajom predmeta izvršenja povjeriocu.

Prednica tužene je primila rješenje o izvršenju u kojem je određen broj računa označen kao transakcijski račun za izvršenika „Ukus“ d.d. Tešanj, te je odmah obavijestila sud da taj izvršenik nema aktivan transakcijski račun, već da imao otvoren depozitni račun za oročena sredstva sa namjenom, zbog čega nije ni mogao postupiti po rješenju o izvršenju.

Iz spisa se ne može vidjeti da li je sud nakon toga poduzimao neke procesne radnje i dalje postupao prema predniku tuženog.

Stoga, kada banka primi rješenje o izvršenju suda u kojem je ispravno naveden broj računa ali pogrešno vrsta računa (transakcijski umjesto depozitni), nema uslova za provođenje izvršenja prenosom sredstava izvršenika na račun izvršitelja, jer sredstvo izvršenja ne odgovara vrsti računa, pa banka ne zna na koji način će izvršiti prenos ili isplatu.

S druge strane, kada je izvršni sud obavješten od banke da se naplata potraživanja ne može ostvariti na predloženom sredstvu izvršenja jer račun. br. ... nije transakcijski račun, već

² Službene novine F BiH, broj: 32/03;

depozitni račun sa namjenom, povjerilac je bio u obavezi da promjeni sredstvo izvršenja, na način da umjesto predloženog transakcijskog računa označi depozitni račun, nakon čega nastupaju posljedice u smislu čl. 166. st. 5. i 6. ZIP-a i provođenje izvršenja na predmetu izvršenja sa sredstva izvršenja na kojem imaju određena novčana sredstva.

Tužitelj kao tražilac izvršenja to nije učinio, pa se time nije dokazalo da je prednik tuženog na bilo koji način odgovoran za neizvršavanje rješenja o izvršenju u kojem je bilo nepravilno navedeno sredstvo izvršenja.

S druge strane, iako se nižestepeni sudovi pogrešno pozivaju na odredbu čl. 28. st. 6. Zakona o unutarnjem platnom prometu³ jer je taj zakon u vrijeme nastanka spornog odnosa već prestao postojati Zakonom o prestanku važenja Zakona o unutrašnjem platnom prometu⁴, odluka drugostepenog suda nije pogrešna, pa se u tom smislu ne može prihvatiti revizijski prigovor pogrešne primjene materijalnog prava.

Iz tih razloga revizijski sud je primjenom člana 248. ZPP-a reviziju tužitelja odbio kao neosnovanu jer nisu utvrđeni razlozi na koje se ista poziva.

Odluka o troškovima temelji se na odredbi člana 397. stav 1. ZPP-a, pa kako je odbijena revizija tužitelja, to je odbijen i zahtjev revidenta za naknadu troškova sastava revizije.

Zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju nije osnovan, jer prema praksi ovog suda, ti troškovi ne spadaju u potrebne troškove parničnog postupka iz čl. 387. st.1. ZPP-a.

Predsjednica vijeća,
Tifa Potogija, s.r.

³ Službene novine F BiH, broj: 15/00 i 54/01;

⁴ Službene novine FBiH br 56/04;

